

27.8.2024

ASIA	Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen
HAKIJA	Porvoon kaupunki/ympäristönsuojelu
VIREILLETULO	1.8.2024
HAKEMUS	Porvoon kaupunki hakee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta (ELY-keskukselta) lupaa poiketa Ruskiksen luonnonsuojelualueen (YSA010076) rauhoitusmääräyksistä katselulavan rakentamiseksi ja pääskyhotellin pystyttämiseksi.

Katselulava on suunniteltu rakennettavaksi suojelualueen reunaan, nykyisen laidunaitauksen ulkopuolelle. Katselulavan koko on noin 11,0 x 4,5 metriä ja lavalle johtava 1,5 metriä leveä kulkuluiska on noin 20 metriä pitkä. Lavassa ja kulkuluiskassa on noin metrin korkeat seinät. Muutoin avoimen lavan molemmissa takakulmissa (pohjoisreunassa) on noin 2,3 metriä korkeat sadekatokset. Rakenteet sijoittuisivat pääosin laidunaidan ja nykyisten, Pohjoisniityn lintutornille johtavien, pitkospuiden väliselle alueelle. Poikkeuksen muodostaa lavan keskiosaan rakennettavien rappusten kohta, jossa on välttämätöntä siirtää pitkospuita hieman autotien suuntaan, koska muuten rappusten askelmille vaadittua turvallista kaltevuutta ei voida toteuttaa. Suunnitellun lavan kohdalta on tarpeen kaataa kaksi pienehköä puuta ja poistaa pensas-kerroksesta enintään yksi pajupensas. Lisäksi esteettömän luiskan kohdalta pitäisi poistaa matalalla olevia, liikkumista rajoittavia, puun oksia.

Katselulavan rakentaminen Ruskiksen alueelle palvelisi alueen käyttöä tarjoten nykyistä laajemmalle käyttäjäkunnalle pääsyn havainnoimaan alueen lintuja ja muuta luontoa sekä laiduneläimiä. Esteettömän tarkkailulavan rakentamista on esitetty suunnitellulle paikalle Porvoonjoen suiston–Stensbölen hoito- ja käyttösuunnitelmassa. Lavan suunniteltu sijainti on sellainen, että siitä on hyvät näkymät sekä liete-matalikolle, mihin kerääntyy eniten lintuja, että laidunkarjan aktiivisimmin käyttämille alueille. Aika ajoin kuntalaisiltakin on tullut toiveita uusista katselurakenteista alueelle. Matala ja tilava lava mahdollistaisi mm. päiväkotij- ja koululaisryhmien turvalliset retket kohteeseen. Lisäksi lavaa voisivat käyttää myös esteetöntä kulkua tarvitsevat käyttäjät, kuten pyörätuolilla tai lastenrattaiden kanssa liikkuvat. Uusi lava tarjoaisi myös alueen nykyisillä lintutorneilla käyville uuden katselupaikan. Lava tukisi myös alueella tehtäviä luontonselvityksiä, koska etenkin lintuja on hyvä päästä tarkkailemaan eri suunnista ja etäisyyksiltä.

Alue on osan vuodesta vetistä ja pehmeää sekä lisäksi rakenne altistuu mm. jäiden vaikutukselle. Perustukset on tämän vuoksi suunniteltu tehtävän porapaalutuksella. Jotta rakenne on turvallinen, tulee ennen rakentamista selvittää maaperän kantavuus ottamalla lavan kohdalta

maaperänäytteet kairaamalla. Porapaalutuskoneen alla käytetään laitetta kuljetettaessa maata suojaavaa mattoa.

Kaikki hankkeeseen liittyvät toimenpiteet sijoittuvat suppealle alueelle suojelualueen reunaan ja kohtaan, missä on jo aiemmin ollut pitkospuureitti, jota pitkin alueella liikutaan ympäri vuoden. Suunniteltu lava on melko matala ja sulautuu ennalta arvioiden maisemaan hyvin. Toimenpiteet toteutetaan joko kokonaan tai pääosin alueelle asetetun liikkumisrajoituskauden ulkopuolella. Perustuen edellä kuvattuun, hakijan arvio on, että hankkeella ei ole haitallista vaikutusta alueen luontoarvoihin.

Lisäksi haetaan lupaa pystyttää pääskyhotelli räystäspääskyille luonnonsuojelualueelle. Hotelli pystytetään nykyiselle laidunalueelle sijoittuen noin 20 metriä etelälounaaseen suunnitellun katselulavan sijainnista mitattuna. Pääskyhotellin koko on 2,4 x 2,4 metriä ja korkeus 80 cm. Hotelli asennetaan vähintään 5 metrin korkeuteen sähkötolpan päälle. Toimenpiteet toteutetaan kokonaan suojelualueelle asetetun liikkumisrajoituskauden ulkopuolella joko vuoden 2024 syksyllä tai vuoden 2025 keväällä tai syksyllä.

Pääskyhotelli edistäisi erittäin uhanalaisen (EN) räystäspääskyn elinmahdollisuuksia tarjoamalla niille pesäpaikkoja Ruskiksen alueella. Samalla se tarjoaisi mahdollisuuden päästä havainnoimaan pääskyjen elämää suunnitellulta tarkkailulavalta. Pääskyhotellin pystytyksessä kaivetaan hieman pintamaata ja valetaan kuoppaan noin 20 cm paksu, 2 x 2 metrin kokoinen betonilaatta. Valun läpi painetaan 7–8 metriä pitkä sähkötolppa, jonka päälle hotelli nostetaan. Jos tolpan asennusvyvyys jää alle 3 metrin, tarvitaan myös harukset.

Toimenpidealue sijaitsee Porvoonjoen suiston–Stensbölen Natura 2000 -alueella. Toimenpidealue sijoittuu aivan läntisen laajahkon suurruohoniityn (luontodirektiivin luontotyyppi) reunaan. Pääosin alue sijaitsee puuston ja suurruohoniityn välisellä pensoittuvalla vaihettumisvyöhykkeellä. Asentamistöistä voi aiheutua väliaikaista kasvillisuuden tallautumista, mistä kasvillisuus toipuu ennalleen jo seuraavalla kasvukaudella. Pääskyhotellin betonilaatta (2 x 2 m) valetaan niin, että se jää maanpinnan alle, jolloin kasvipeite palautuu kohtaan vähitellen. Ennalta arvioiden kasvillisuus palautuu toimenpidealueille muutamassa vuodessa. Kasvillisuus palautunee toimenpidealueelle rakennusvaiheen jälkeen lukuun ottamatta varsinaisen katselulavan alle jäävää maa-alaa. Luontotyyppialueen laajuus huomioiden toimenpiteen vaikutus kohdistuu pistemäisesti pienelle ja edustavuudeltaan heikolle osalle suurruohoniityä eikä ennalta arvioiden merkittävästi heikennä luontotyyppin esiintymää alueella. Toimenpidealueella ei esiinny uhanalaisia kasvilajeja.

Natura-alueen suojeluperusteena olevan linnuston osalta hanhien, sorsien ja kahlaajien pesimis-, ruokailu- ja levähdyspaikat sijaitsevat alueen tulvaniityillä sekä keskemällä niittyjä sijaitsevilla allikoilla. Myös haikarat ruokailevat ja lepäilevät alueen tulvaniityillä ja allikoilla keskemällä aluetta. Alueen varpuslintujen pesimis-, ruokailu- ja levähdyspaikat sijaitsevat pääosin avonaisilla alueilla sekä ruovikoissa. Petolintujen saalistus keskittyy niille alueille, missä saalislajit ovat. Toimenpidealue sijaitsee etäällä edellä kuvatuista, linnuston kannalta

arvokkaimmista ja keskeisimmistä tulvaniityistä, allikoista ja ruovikoista eikä rakentaminen siten ennalta arvioiden heikennä alueen suojeluarvoja. Myöskään lavan käyttö ei lisää häiriötä alueen linnustoa kohtaan, koska sen vieressä kulkee nykyisinkin pitkospuut, mistä tarkkaillaan lintuja ja muuta luontoa säännöllisesti. Sama koskee muita alueen suojeluperusteena olevia lajeja. Kaikki hankkeen toimenpiteet toteutetaan lintujen pesimäajan ulkopuolella, mikä varmistaa suojeluarvojen säilymisen myös pesinnän osalta.

Hakija pyytää, että tämä päätös voidaan lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla panna täytäntöön lainvoimaa vaille olevana. Luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman, koska syksyn myötä maaperä muuttuu kosteammaksi ja pehmeämmäksi, mikä vaikeuttaa kohteessa työskentelyä. Erityisesti maaperäkairauksien suorittaminen tulisi voida tehdä ennen päätöksen lainvoimaisuutta.

ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Uudenmaan ELY-keskus myöntää Porvoon kaupungille luvan poiketa Ruskiksen luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksistä katselulavan rakentamiseksi ja pääskyhotellin pystyttämiseksi hakemuksen mukaisesti seuraavin ehdoin:

1. Lupa on voimassa 31.3.2026 asti.
2. Rakentamistyöt on suunniteltava ja toteutettava siten, että luonnonsuojelualueen puustoon, kasvillisuuteen ja maaperään kajotaan mahdollisimman suppealla alueella.
3. Töiden maastoon synnyttämät jäljet on korjattava töiden päätyttyä, jotta alue ennallistuisi nopeasti.
4. Kaivutöiden yhteydessä on oltava erityisen tarkkana sen suhteen, että haitallisten vieraslajien siemeniä tai muita itämiskykyisiä kasvinosia ei päädy luonnonsuojelualueelle. Alueella esiintyy jo nyt jättipalsamia ja japanintatarta.
5. Töitä ei saa tehdä 1.4.–31.8. liikkumisrajoituksen aikana.

Perustelut

Ruskiksen luonnonsuojelualue (YSA010076) on perustettu 25.6.1945 Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä No 2001. Luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä on muutettu 14.3.1966 Uudenmaan lääninhallituksen päätöksellä No 1953 ja 30.3.2007 Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä LUO 260. Rauhoitusmääräysten mukaan luonnonsuojelualueella on kielletty muun muassa maa- ja kallioperän vahingoittaminen ja sen ainesten ottaminen; puiden, pensaiden, sienien tai muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen;

luonnonvaraisten selkärankaisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai hätyyttäminen; rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen lukuun ottamatta alueen käyttöä ja suojelua palvelevien aitojen, lankkupolkujen yms. rakentamista Uudenmaan ympäristökeskuksen hyväksymällä tavalla; sekä kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa muuttaa alueen maisemakuvaa tai vaikuttaa epäedullisesti kasvillisuuden tai eläimistön säilymiseen.

Luonnonsuojelulain 54 §:n 1 momentin mukaan ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää luvan poiketa yksityistä luonnonsuojelu- aluetta koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen hoidon, käytön tai olemassa olevien yhdyskuntateknisten rakenteiden tai niihin liittyvien laitteiden kunnostamisen taikka tutkimuksen kannalta.

Suunnitellun katselulavan sijaintipaikka on luonnonsuojelualueen reunassa, laiduntamalla hoidettavien rantaniittyjen ulkopuolella. Suojelualueen keskeisimmät luontoarvot sijaitsevat sekä luontotyyppien että lajiston osalta rantaniityillä ja rantaluhdilla. Katselulavan suunniteltu sijaintipaikka on pääosin jo nykyään ihmistoiminnan vaikutuksen alaisena, eikä se lukeudu suojelualueen lajistoltaan tai luontotyypeiltään edustaviin osiin. Lisääntyvän retkeilyn ja muun virkistyskäytön kanavointi erilaisten retkeilyrakenteiden avulla on hyödyllistä luontoarvojen kannalta. Hakemuksen mukaiset toimenpiteet eivät kohdistu luonnonsuojelualueen perustamispäätöksessä tarkoitettuihin luontoarvoihin. Poikkeaminen ei näin ollen vaaranna alueen luontoarvoja eikä perustamistarkoitusta.

Toimenpidealue sijaitsee Natura 2000 -verkoston kohteella Porvoonjoen suisto–Stensböle (FI0100074). Luvanhakija on arvioinut hankkeen vaikutuksia alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin hakemuksessaan. Katselulavan ja pääskyhotellin rakentaminen ei edellä esitetysti todennäköisesti merkittävästi heikennä Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja, joten luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

Töiden aikarajoituksella pyritään ehkäisemään ja minimoimaan haittoja pesivälle ja levähtävälle linnustolle.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 122 §:n mukaisesti pantava välittömästi täytäntöön mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Syksyn myötä maaperä muuttuu kosteammaksi ja pehmeämmäksi, mikä vaikeuttaa kohteessa työskentelyä. Päätöksen täytäntöönpanoa ei näin ollen voi yleisen edun ja työn luonteen vuoksi lykätä.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Luonnonsuojelulaki (9/2023) 54 §
Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

KÄSITTELYMAKSU

316 €

Maksu määräytyy valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024 antaman asetuksen (1215/2023) mukaisesti.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

sähköpostitse:
Porvoon kaupunki

Tiedoksi

sähköpostitse:
Ympäristöministeriön luontoympäristöosasto
Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piiri ry
Porvoon seudun lintuharrastajat ry

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on esitellyt ylitarkastaja William Velmala ja ratkaissut ylitarkastaja Sanna Tähtinen. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

Tämä asiakirja UUELY/13221/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/13221/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Velmala William 27.08.2024 14:09

Ratkaisija Tähtinen Sanna 27.08.2024 14:17

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Helsingin hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

- Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.
- Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.
- Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.
- Yleistiedoksiannossa tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöstä koskevan ilmoituksen julkaisemisesta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen verkkosivulla.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja; asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta.

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Helsingin hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Yksityishenkilöt, yritykset ja yhteisöt voivat lähettää valituskirjelmän hallinto- ja erityistuo- mioistuinten sähköisessä asiointipalvelussa (<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#>). Valituskirjelmän voi toimittaa perille myös henkilökohtaisesti, lähtien välityksellä, postitse tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuo- mioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 270 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Posti- ja käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069, vaihe 029 56 42000

Sähköposti: helsinki.hao@oikeus.fi

Faksi: 029 56 42079

Aukioloaika: ma–pe 8.00–16.15

Suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.